

İş Güvenliğinde Denetimler Kamusal Sorumluluk Çerçevesinde Yapılmazsa; İş Cinayetleri “FITRAT” Olmaya Devam Edecek...

Hüseyin Mert KÜLAHCI

Elektrik-Elektronik Mühendisi
EMO Ankara Şubesi 22. Dönem Yönetim Kurulu Sayman Üyesi
mertkulahci@gmail.com

Merhaba Dostlar,
Gündemi yoğun bir yaz dönemini geride bıraktık. Ortadoğu’da çatışmalar devam ederken, biz halk oylamasıyla ilk Cumhurbaşkanı seçimini gerçekleştirdik. Seçimden önce toplumu ayrıştıran bir Cumhurbaşkanı adayı seçmenlerin %51,79’unun oyu ile seçildi. Seçildikten hemen sonra da halkın tamamını kucaklayacağına söz verdi.

Ancak ne yazık ki vadedilen “Yeni Türkiye”nin eskisini bile aratacağı daha ilk günlerde kendini gösterdi. “Yeni Türkiye” insan hayatının daha ucuz olduğu, rantın yandaşa peşkeş çekildiği bir sürecin içerisine girdi. Taşeronlaşma ve hak ihlallerine karşı çıkarılacak torbalar yasaklarla, rantla dolduruldu. Göstermelik yeni kanun maddeleri ile de göz boyamaktan öteye geçemedi. Milyonlarca emekçiyi ilgilendiren torba yasadın, TİB(Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı)’na süper yetkiler verilip sansür hakkı çıktı.

2014 yılında çıkarılan “İş Güvenliği Ve Sağlığı” kanununa bile “işçi” kelimesini eklemekten imtina eden bir zihniyetin emekten yana tavır alması zaten beklenemezdi. Kanunun, denetim mekanizmasını tesis etmek yerine; kurulacak yeni sektörler için istihdam kaygısı ile çıkarıldığı konunun en başından beri bilinen bir gerçektir. Denetleyenin maaşının, denetlenen tarafından verildiği bir sistem dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş bir uygulamadır; ki bu sistemin sağlıklı çalışması da mümkün değildir.

İnsanlığa yakışmayan çalışma koşullarının beklenen sonucu artan iş kazalarının temelinde ise hükümetle yakın ilişki içerisindeki holdinglere ait projeler dikkat çekmektedir. Ne yazık ki rezidans ve AVM’lere verilen değer arttıkça; insan emeği, insan canı değersizleşmektedir. Denetimi piyasacı A Tipi Muayene Kuruluşları’na bırakılan asansörler, can almayla devam etmektedir. Yıkılan Ali Sami Yen Stadyumu yerine yapılan rezidans inşaatında meydana gelen asansör kazasında 10 işçi hayatını, ihmal ve denetimsizlik yüzünden kaybetmiştir. Denetimsizliğin boyutu o kadar büyüktür ki; ülkemizdeki asansörlerin kaçının denetiminin yapıldığı bile tam olarak bilinmemektedir.

AKP iktidarında 2002-2013 yılları arasında 13.442 işçi hayatını kaybetmiştir. 2014 yılında ise tablo daha da vahim bir hal almıştır. 9 ayda 1.000’in üzerinde emekçi, iş cinayetlerinde yaşamlarını yitirmiş; her yıl ortalama 1.072 kişi iş cinayetlerine kurban olmaktadır. Bu veriler, ülkemizde en temel hak olan yaşam hakkının bile korunamaz olduğunu gözler önüne sermekte.

Maalesef Türkiye maden kazası ölümlerinde de dünyada birinci sırada yer alıyor. Almanya’da son 30 yılda gerçekleşen maden kazalarında can kaybı sadece 3 iken; bu sene sadece Soma faciasında hayatını kaybeden kayıtlı maden işçisi 301’dir. Başka bir ifade ile tek bir kazada meydana gelen kayıtlı ölüm sayısı son 30 yılda Almanya’da meydana gelenin 100 katıdır.

İş cinayetlerine bütün olarak baktığımızda da durum halen içler acısı olup Türkiye’de sadece geçtiğimiz yıl 5 Soma faciası kadar insan iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir.

İş cinayetlerinin önlenmesi ile ilgili olarak devlet kadar sermaye ve diğer bileşenlerin de sorumluluğu bulunmakta. Sermayenin sac ayağı halini almış sarı sendikalar ve işveren sendikalar kanundan doğan sorumluluklarını unutmuş durumdadır. Sendikal mücadeleye büyük darbe vuran bu tür sendikalar günümüzün “grev kırıncısı” pozisyonundadır. Sendikalar, sermayenin daha da güçlenmesini amaç edinmek yerine; işçi sağlığı ve güvenliği kurullarında etkin rol oynayarak, daha güvenilir ve sağlıklı bir çalışma düzenini kurmalıdır.

Diğer taraftan emekçinin canını hiçe sayıp herhangi bir kaza için tedbir almayan devlet, her kaza sonrası sorumlu işverenleri hükümetin polisinin tüm imkanlarını seferber ederek korumuştur. Kazaların birinci sorumlusu olan patronlara, kanunlar önünde hesap dahi sorulamamaktadır. Bilakis cinayetlerin birinci sorumlusu patronlara yeni kazanç kapıları açılmaktadır. Sorumlular ceza almadığı sürece “sektörel vaka”ların tekrarları kaçınılmaz olacak; İş cinayetleri ise “fitrat” olmaya devam edecektir.

Odamızın konuya ilişkin görüşleri çok açıktır. İş cinayetlerinin önüne geçilebilmesi, en aza indirilebilmesi için denetimler kamusal sorumluluk çerçevesinde yapılmalıdır. Denetleyenin denetlediği patrone ücret alması uygulamasından derhal vazgeçilmeli, sermayenin hak ve çıkarını koruyan yaklaşım yerine “insan” hayatını öncülleyen tavır hayata geçirilmelidir. Devlet bu konudaki sorumluluğunu tam anlamıyla yerine getirmelidir. Her işyerinde sağlıklı olarak çalışabilecek, işçi temsilcisi(sendika temsilcisi), işveren temsilcisi, iş yeri hekimi, iş güvenliği uzmanından oluşan işçi sağlığı ve güvenliği kurulları kurulmalıdır.

Şubemiz yeni yerinde... Üyelerimizin hizmetinde...

Yaz aylarının durağanlığına rağmen Şubemiz içinde bulunduğu ekonomik durum ve ihtiyaçlar çerçevesinde EMO Genel Merkezi’nin yer aldığı binaya taşınma işleri bitti. 15 Eylül itibarıyla İhlamur Caddesi No:10 Kızılay adresindeki Oda binasının 1 ve 2. katında hizmet vermeye başladık. Yenilenen bilgisayar salonu, daha geniş bir toplantı salonu ve lokal alanı ile beraber üyelerimize hizmet vermeye başladı.

Mühendislik Geliştirme Eğitimleri’nin Güz-2014 programı üyelerimizden gelen görüş ve öneriler ışığında belirlenerek ilan edildi.

Çalışma programımızda ifade ettiğimiz dönemsel etkinliklerden EMO’nun demokratik merkeziyetçi yaklaşımı ile üstünde anlaşmaya varılanların hazırlıkları başladı. Hem ülkemizi hem de Odamızı yoğun bir dönem bekliyor.

Dostlukla...